

сільськогосподарських тварин на утворення сперми витрачається найбільша кількість енергії і поживних речовин. Сьогодні в багатьох країнах світу, в тому числі в Україні, для підвищення продуктивності та поліпшення відтворних здатностей тварин використовують різноманітні біологічно активні сполуки. До таких сполук належить біокомплексний препарат «Мультибактерин», який містить лактобактерії, хелатний комплекс вітамінів (рибофлавіну, аскорбінової кислоти) та сульфурумісних амінокислот (метіонін, цистеїн) з мікроелементами Цинком, Манганом і Селеном.

Метою досліджень було вивчення впливу згодовування кнурам-плідникам препарату «Мультибактерин» на їх відтворну функцію.

Для досліджень використовували кнурів-плідників спеціалізованої синтетичної лінії (SS23) віком 2 роки, яких утримували в умовах підприємства ТОВ «Еліта» с. Терезине Білоцерківського району Київської області. Тварин розділили на дві групи: контрольна та дослідна по чотири голови у кожній. Кнурам дослідної групи згодовували «Мультибактерин», який безпосередньо перед годівлею змішували з комбікормом у дозі 4 мл на голову протягом місяця.

У результаті проведених досліджень встановлено, що згодовування кнурам-плідникам препарату «Мультибактерин» сприяло збільшенню об'єму сперми та кількості сперміїв відповідно на 5,0 % та 6,8 % порівняно з контрольною групою. У тварин дослідної групи збільшення об'єму сперми відбулося за рахунок рідкої частини еякуляту та загальної кількості сперміїв.

Згодовування «Мультибактерину» кнурам-плідникам позитивно впливає на якісні показники сперми. Зареєстровано зростання рухливості сперміїв на 9,0 % та виживаності на 16,0 % порівняно з тваринами контрольної групи. При цьому у спермі кнурів-плідників встановлено зниження рівня інтенсивності пероксидного окиснення ліпідів, що проявляється у підвищенні активності ферментів антиоксидантної системи захисту (супероксиддисмутаза, каталаза) та зниженні концентрації продуктів ліпопероксидації (гідропероксиди ліпідів, дієновікон'югати, малоновий діальдегід). Ці показники відіграють вирішальне значення під час розрахунку необхідного ступеня розбавлення сперми і характеризують метаболічні процеси та цілісність біологічних мембран клітин. Згодовування біокомплексного препарату «Мультибактерин» кнурам-плідникам дало змогу збільшити запліднювальну здатність їх сперми на 4,8 %.

На підставі проведених досліджень ми рекомендуємо для поліпшення відтворних функцій кнурів згодовувати їм препарат «Мультибактерин» у дозі 4 мл на голову.

УДК 636.2.034.003.13

КОСІОР Л. Т., канд. с. -г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

**МОЛОЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ
МОЛОЧНОЇ ТА ГОЛШТИНСЬКОЇ ПОРІД**

Сьогодні актуальним питанням є формування високопродуктивних, конкурентоспроможних стад молочної худоби, за рахунок чого можна вирішити низку економічних і соціальних завдань народного господарства України. На сучасному етапі

розвитку молочного скотарства формування стад здійснюється за рахунок вітчизняних племінних ресурсів та імпорту молочної худоби зарубіжної селекції.

Для забезпечення високої продуктивності корів і ефективного виробництва молока надто важливе значення мають повноцінна годівля і умови утримання, водночас не менш важливу роль відіграє фізіологічно обґрунтоване доїння, до якого якнайкраще повинні адаптуватися тварини.

Метою роботи було вивчення молочної продуктивності стада корів української чорно-рябої молочної (УЧРМ) і голштинської порід за показниками надою, відсотковим та абсолютним умістом у молоці жиру і білка. Дослідження проводили у СТОВ «Агросвіт» на стаді корів з середньорічним надоєм 7 тис. кг молока від однієї корови за безприв'язного утримання в боксах. Годівля здійснюється з кормових столів, доїння – на доїльній установці «Паралель», обладнаній електронною системою, яка дає змогу коригувати процес видоювання кожної корови.

Порівняльна оцінка молочної продуктивності корів обох порід за зазначеними критеріями показала, що українські чорно-рябі молочні корови відрізнялися від голштинів тривалістю лактації. Зокрема, якщо тривалість I лактації у них була довшою на 18,4 дня, то II і III, навпаки, коротші на 5,2 і 86 днів.

Аналогічно з тривалістю лактації і надій за першу закінчену лактацію у корів УЧРМ породи порівняно з надоєм за I лактацію у голштинів був більшим на 726,4 кг, або 8,4 % ($P < 0,95$). Така різниця зумовлена передусім більшою тривалістю лактації.

Стосовно надоїв за закінчені II і III лактації, в українських чорно-рябих молочних корів вони були меншими порівняно з голштинами на 699,2 ($P < 0,95$) і 1827,6 кг ($P < 0,95$), або на 8,4 і 24,7 % відповідно. За оцінкою надоїв за 305 днів лактації, що є найбільш об'єктивним, корови УЧРМ породи поступалися перед голштинами надоями за I, II і III лактації на 443,8; 589,0 і 741,6 кг, або 6,2; 8,2 і 11,1% відповідно.

Невід'ємними параметрами оцінки молочної продуктивності корів є не тільки величина надою, а й уміст жиру і білка у молоці. У наших дослідженнях піддослідні корови обох порід не мали істотних відмінностей за показниками масової частки молочного жиру у молоці незалежно від лактації. Наприклад, у надоях за I лактацію середній уміст жиру в молоці корів УЧРМ породи становив 3,64, а в молоці голштинів – 3,66 % з різницею 0,02 %. За II лактацію відмічали таку саму різницю 0,02 % вмісту жиру у молоці уже не голштинської породи, а української чорно-рябої молочної. В надоях молока корів обох порід за III лактацію містилась однакова кількість жиру – 3,65 %.

Аналогічна картина характерна і для концентрації білка у молоці піддослідних корів. Так, у молоці, отриманому від корів УЧРМ і голштинської порід за I лактацію, містилось відповідно 3,26 і 3,27 % білка, що можна вважати практично однаковим. В надоях за II лактацію молоко корів обох порід містило однакову кількість білка – 3,25 %, а за III лактацію у голштинів його було на 0,01 % більше, ніж у корів УЧРМ породи.

Одним із важливих критеріїв оцінки продуктивності корів є коефіцієнт молочності, який показує кількість синтезованого організмом корови молока у розрахунку на 100 кг живої маси. Як виявилось, в українських чорно-рябих

молочних корів-первісток коефіцієнт молочності був найвищий – 1773,1 кг, що більше порівняно з їх ровесницями голштинської породи на 167,4 кг, або 10,4 %. Стосовно коефіцієнтів молочності корів з другим і третім отеленнями, вони були меншими у тварин УЧРМ породи порівняно з голштинами на 16,1 та 294,8 кг, або 12,1 і 26,5 % відповідно.

Отже, корови української чорно-рябої молочної породи за рівнями надою молока, молочного жиру і молочного білка не поступаються перед ровесницями голштинської породи, що дає підстави стверджувати про повну адаптацію до умов безприв'язно-боксового утримання і доїння в доїльному залі.

УДК 577.115:637.414.6/.54.724

ПОНОМАРЕНКО Н.В., канд. с.-г. наук

ЦЕХМІСТРЕНКО С.І. д-р с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЛІПІДНИЙ СКЛАД ЖОВТКА ЯЄЦЬ ТА ГРУДНОГО М'ЯЗУ ПЕРЕПЕЛІВ

Перепелині яйця широко застосовують у багатьох країнах світу в дієтичному харчуванні. Вони позитивно впливають на ослаблених дітей, що відстають у рості. Перепелині яйця бажано використовувати в лікувальному харчуванні населення, передусім в екологічно неблагополучних районах. Яйця перепелів не викликають алергії в дітей, яким курячі яйця протипоказані.

Дієтичні властивості має й перепелине м'ясо. Воно вирізняється ніжною консистенцією, соковитістю, ароматом і високими смаковими якостями, у декілька разів перевершує куряче за вмістом вітамінів, мікроелементів, незамінних амінокислот, за кількістю протеїну (22%) і жиру (3%) наближається до м'яса дичини. Страви з перепелятини здавна користувались великою популярністю в усьому світі. М'ясо перепелів рекомендують у харчуванні дітей, вагітних жінок та передбачено в раціоні космонавтів.

Важливе значення приділяють визначенню вмісту ліпідів у продуктах харчування, тому метою досліджень було встановити вміст загальних ліпідів та співвідношення їх окремих класів у жовтку яєць та грудному м'язі перепелів.

Матеріал для досліджень відбирали у 10-тижневої птиці. Вміст загальних ліпідів визначали за стандартними наборами реактивів. Співвідношення окремих класів ліпідів досліджували методом тонкошарової хроматографії на пластинках марки «Sorbfil» (Росія). Для ідентифікації окремих класів ліпідів на хроматографічній пластинці використовували стандарти – чисті препарати окремих ліпідів.

Загальні ліпіди тканин організму включають вільні (неестерифіковані) жирні кислоти, триацилгліцероли, фосфоліпіди, холестерол та його естери із жирними кислотами. Власними дослідженнями встановлено, що вміст загальних ліпідів у грудному м'язі 10-тижневих перепелів становить 41,4 мг/г (4,1%).

Жовток пташиних яєць є біологічною системою, що повністю забезпечує автономні умови живлення в період ембріонального розвитку. Досліджено, що у жовтку яєць перепелів вміст загальних ліпідів становить 137,3 мг/г (13,7%).